

ASEMAKAAVASELOSTUS HARJAVALLAN KOULUKESKUKSEN ASEMAKAAVAN MUUTOS

Luonnosvaiheen selostus

SISÄLTÖ

1.	Perus- ja tunnistetiedot	3
1.1	Tunnistetiedot	3
1.2	Kaava-alueen sijainti	3
1.3	Kaavan nimi ja tarkoitus	4
1.4	Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	4
1.5	Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista	4
2.	Tiivistelmä	6
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	6
2.2	Asemakaavan sisältö	6
2.3	Asemakaavan toteuttaminen	6
3.	Lähtökohdat	7
3.1	Kaavan tarkoitus	7
3.2	Alueen yleiskuvaus	7
3.3	Luonnonympäristö	8
3.3.1	Maa- ja kallioperä ja pinnanmuodot	8
3.3.2	Vesistöt, pohja- ja pintavedet	10
3.3.3	Kasvillisuus ja luontotyypit	11
3.3.4	Luonnonsuojelu	11
3.4	Maisema ja kulttuuriympäristö	12
3.4.1	Maisemamaakunta ja maisemaseutu	12
3.4.2	Maisemarakenne ja maisemakuva	12
3.4.3	Arvokkaat maisema-alueet	13
3.4.4	Arkeologinen kulttuuriperintö	14
3.5	Yhdyskuntarakenne ja rakennettu ympäristö	15
3.5.1	Yhdyskuntarakenne ja asutus	15
3.5.2	Rakennettu ympäristö ja kulttuuriympäristö	16
3.5.3	Työpaikat, elinkeinotoiminta ja palvelut	25
3.5.4	Virkistys	26
3.5.5	Liikenne	26
3.5.6	Tekninen huolto	27
3.5.7	Erityistoiminnot	27
3.6	Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt	27
3.7	Maanomistus	27
4.	Suunnittelutilanne	28
4.1	Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet	28
4.2	Maakuntakaava	28
4.3	Yleiskaava	31
4.4	Asemakaava	32
4.5	Rakennusjärjestys	33
4.6	Pohjakartta	33
4.7	Alueelta laaditut selvitykset ja suunnitelmat	33
5.	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	37
5.1	Asemakaavan suunnittelun tarve ja käynnistäminen	37
5.2	Asemakaavan tavoitteet	37
5.2.1	Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	37
5.3	Osallistuminen ja yhteistyö	37
5.3.1	Osalliset	37
5.3.2	Tiedottamiskanavat	38
5.3.3	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	38

5.3.4	Viranomaisyhteistyö	38
5.4	Vireilletulo	38
5.5	Luonnosvaihe	38
5.5.1	Luonnosvaiheen palautteet ja vastineet	38
5.6	Ehdotusvaihe	38
5.6.1	Ehdotusvaiheen palautteet ja vastineet	39
5.7	Hyväksymisvaihe	39
6.	Asemakaavan kuvaus	40
6.1	Kaavan rakenne ja mitoitus	40
7.	Kaavan vaikutukset	42
7.1	Vaikutusten arviointi	42
7.2	Vaikutukset suhteessa ylemmän asteen kaavoihin	42
7.3	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen	42
7.4	Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinympäristöön ja viihtyvyyteen	42
7.5	Vaikutukset liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen	43
7.6	Vaikutukset pohja-, pinta- ja hulevesiin	43
7.7	Vaikutukset luonnonympäristöön	43
7.8	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön, maisemaan ja kulttuuriperintöön	43
7.9	Vaikutukset talouteen ja elinkeinoelämään	45
7.10	Vaikutukset tekniseen huoltoon	45
8.	Asemakaavan toteutus	46
8.1	Toteutusta ohjaavat suunnitelmat	46
8.2	Toteuttaminen ja ajoitus	46
8.3	Toteutuksen seuranta	46

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan selostus, joka koskee 15. päivänä helmikuuta 2024 päivättyä kaavaluonnoskarttaa.

1.1 Tunnistetiedot

Asemakaavan muutos koskee:

101 Siltalan kaupunginosassa sijaitsevaa kiinteistöä 79-101-12-5 sekä osaa kiinteistöstä 79-101-12-3.

Asemakaavan muutoksella muodostuu:

101 Siltalan kaupunginosaan korttelin 12 tontti 5 sekä katualuetta.

1.2 Kaava-alueen sijainti

Kaava-alue sijaitsee Satakunnan maakunnassa, Harjavallassa, Kokemäenjoen eteläpuolisella taajama-alueella. Aluetta rajaavat lännessä Myllykatu, pohjoisessa kirjaston tontti, koillisessa Jokikatu, idässä urheilu- ja virkistyspalvelujen alue ja etelässä Koulukatu. Kaava-alueen pinta-ala on 5,8 ha.

Asemakaava-alue sijaitsee kaupungin keskustan palvelujen tuntumassa. Suunnittelualueella sijaitsee Harjavallan koulukeskus, joka koostuu alakoulusta, yläkoulusta sekä näiden väliin sijoittuvasta alakoulun laajennusosasta, jossa on ala- ja yläkoulun yhteinen ruokala sekä Harjavalta-Sali. Keskustan alakoulussa toimivat peruskoulun luokat 1–6 ja yläkoulussa luokat 7–9. Koulukeskusta täydentävät samalla kiinteistöllä sijaitsevat Joenrannan päiväkoti koulun koillispuolella, erillisessä rakennuksessa koulun eteläpuolella yläkoulun taito- ja taideainetilat (ent. lukio) sekä sosiaalikeskus.

Koulukeskuksen pohjoispuolella sijaitsee Harjavallan kaupunginkirjasto. Myllytien länsipuolella sijaitsee lukio sekä ammatillista koulutusta järjestävä Sataedu sekä kaksi asuinkerrostaloa ja Myllykadun ja Siltakadun risteyksessä asuin-, liike- ja toimistorakennus. Koulukeskuksen itäpuolella sijaitsee Kokemäenjoki. Joen ja koulun välinen alue on viheraluetta.

Kuva 1-1. Suunnittelualueen rajaus taustakartalla.

1.3 Kaavan nimi ja tarkoitus

Kaavan nimi on ”Koulukeskuksen asemakaavan muutos”.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa koulukeskuksen uudistaminen hankesuunnitelman (Harjavallan kaupunki ja Arco architecture company Oy 29.9.2023) mukaisesti. Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on rakennusten suojelumääräyksien tarkistaminen sekä rakennusalojen tarkistaminen siten, että mahdollistetaan uusien rakennusten sijoittaminen tontille hankesuunnitelman mukaisesti. Kaava-alueen länsiosassa Koulukadun jatke on tarkoitus osoittaa tontin rajalle asti urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen läpi.

1.4 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

- LIITE 1 Kaavaluonnoskartta
- LIITE 2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- LIITE 3 Asemakaavan seurantalomake

1.5 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista

- Keskustan alakoulun hankesuunnitelma, Harjavallan kaupunki ja Arco architecture company Oy 29.9.2023
- Harjavallan koulukeskuksen rakennusinventointi, Ramboll 2023

- Satakunnan rakennetut kulttuuriympäristöt. Maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen päivitys- ja täydennysinventointi 2023. Ramboll Finland Oy
- Satakunnan sodanjälkeisten koulurakennusten inventointi 2023
- Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet 2021, Syke
- Maaseudun kulttuurimaisemat ja maisemanähtävyydet. Ehdotus Satakunnan ja Varsinais-Suomen arvokkaiksi maisema-alueiksi 2014. Raportteja 75/2014. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

2. TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Vireilletulo	Kaupunkikehityksen lautakunta päätti 20.12.2023 esittää vuodelle 2024 yhdeksi kaavoituskohteeksi koulukeskusta kaavoituskatsauksessa 2024.
OAS:n ja kaavaluonnoksen hyväksyminen	täydentyy
OAS:n ja kaavaluonnoksen nähtävilläolo	täydentyy
Kaavaehdotuksen hyväksyminen	täydentyy
Kaavaehdotuksen nähtävilläolo	täydentyy
Kaavan hyväksyminen	täydentyy

2.2 Asemakaavan sisältö

Asemakaavalla osoitetaan opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YO-2). Urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta osoitetaan katualueeksi Koulutien osalta. Kaavaratkaisulla mahdollistetaan koulukeskuksen kehittäminen alueen kaupunkikuvalliset arvot huomioiden.

2.3 Asemakaavan toteuttaminen

Asemakaavan hyväksyy Harjavallan kaupunginvaltuusto. Toteuttaminen voidaan aloittaa heti kaavan saatua lainvoiman.

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1 Kaavan tarkoitus

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa koulukeskuksen uudistaminen hankesuunnitelman (Harjavallan kaupunki ja Arco architecture company Oy 29.9.2023) mukaisesti. Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on muuttaa rakennusten suojelumääräyksiä sekä rakennusaloja siten, mahdollistetaan uusien rakennusten sijoittaminen tontille hankesuunnitelman mukaisesti. Kaava-alueen länsiosassa Koulukadun jatke on tarkoitus osoittaa tontin rajalle asti urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen läpi.

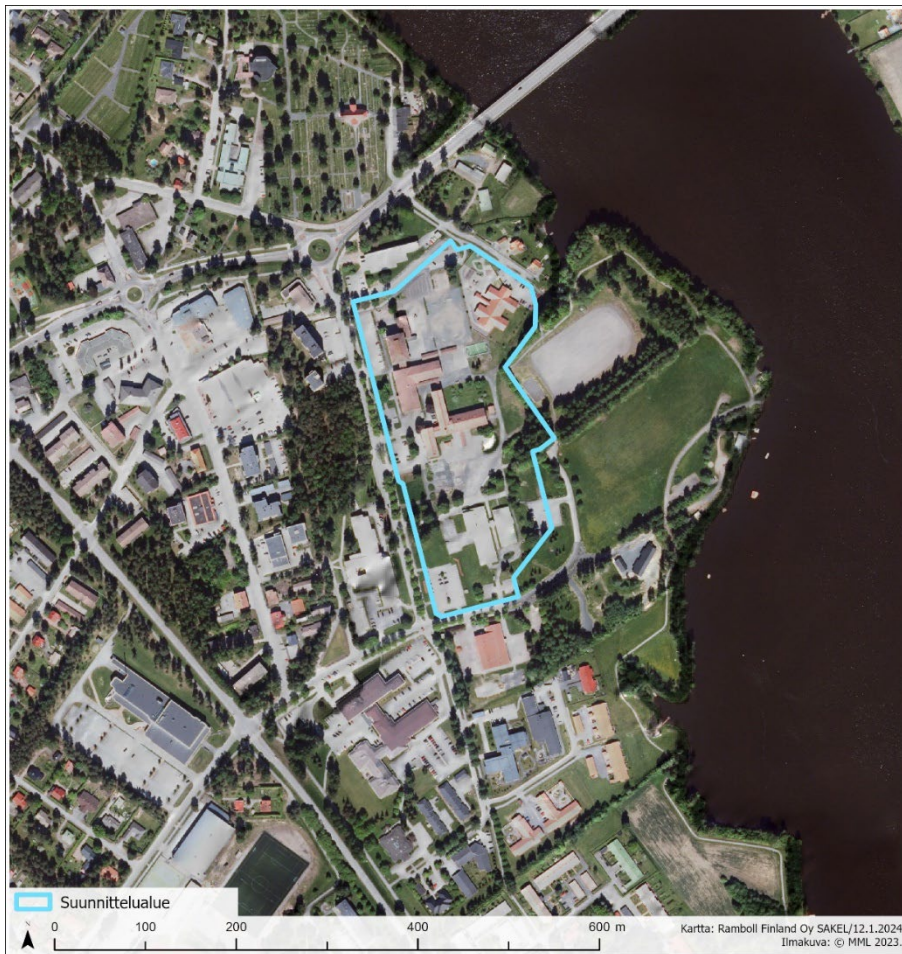
3.2 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Satakunnan maakunnassa, Harjavallan kaupungissa, kaupungin keskustan tuntumassa. Asemakaavamuutosalue on kooltaan noin 5,8 ha.

Suunnittelualueella sijaitsee Harjavallan koulukeskus, joka koostuu vuonna 1949 valmistuneesta alakoulusta (ent. kansakoulu), vuonna 1955 valmistuneesta yläkoulusta (ent. kansakoulu) ja sen vuonna 1974 valmistuneesta laajennuksesta, sekä näiden väliin sijoittuvasta vuonna 1986–87 valmistuneesta alakoulun lisärakennuksesta, jossa sijaitsee ala- ja yläkoulun yhteinen ruokala sekä Harjavalta-sali. Keskustan alakoulussa toimivat peruskoulun luokat 1–6 ja yläkoulussa luokat 7–9. Koulukeskusta täydentävät samalla kiinteistöllä sijaitsevat vuonna 2014 valmistunut Joenrannan päiväkotit, vuonna 1960 valmistuneet yläkoulun taito- ja taideainetilat (ent. lukio) sekä 1990-luvulla valmistunut sosiaalikeskus.

Autopaikat sijaitsevat Myllykadun puolella. Koulun piha-alue sijoittuu koulun itäpuolelle ja yläkoulun eteläpuolelle. Päiväkodin autopaikat sijaitsevat päiväkodin koillispuolella ja leikkipiha luoteispuolella. Jalankulkuyhteydet kulkevat kirjaston ja koulun tonttien rajalla, autopaikkojen ja koulun välissä ja yläkoulun ja entisen lukion välissä.

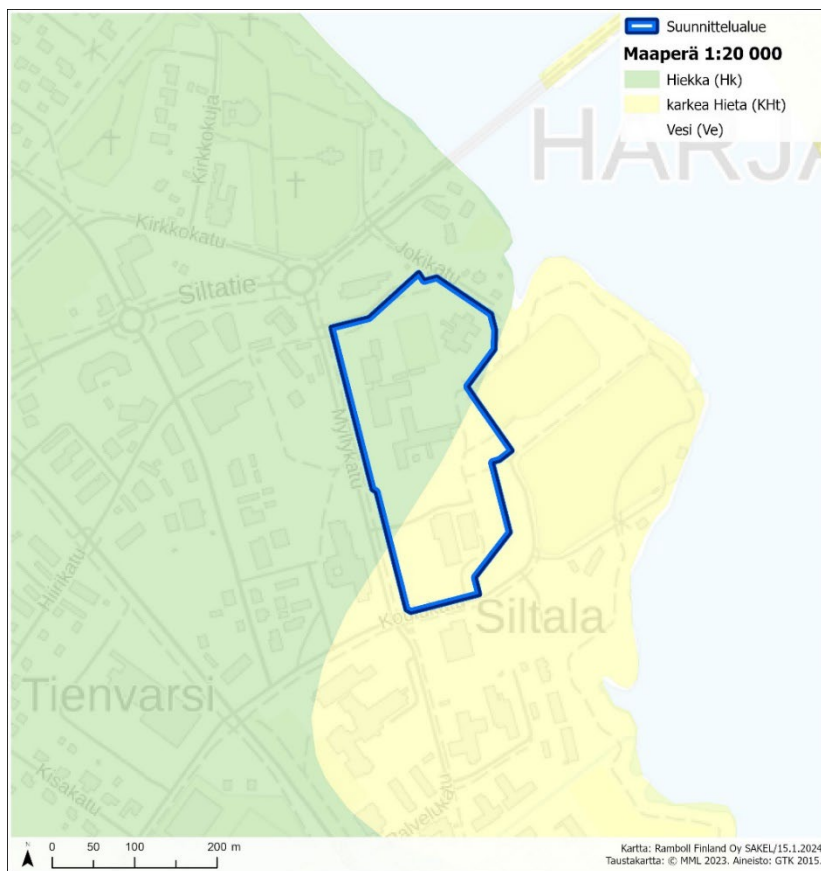

Kuva 3-1. Ortoilmakuva suunnittelualueesta.

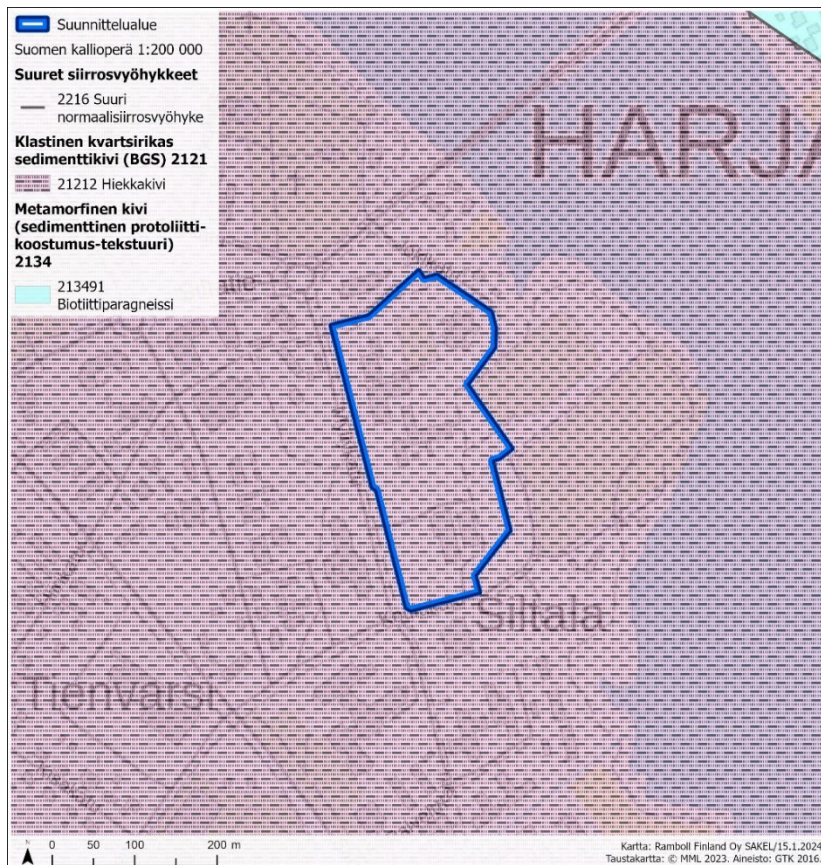
3.3 Luonnonympäristö

3.3.1 Maa- ja kallioperä ja pinnanmuodot

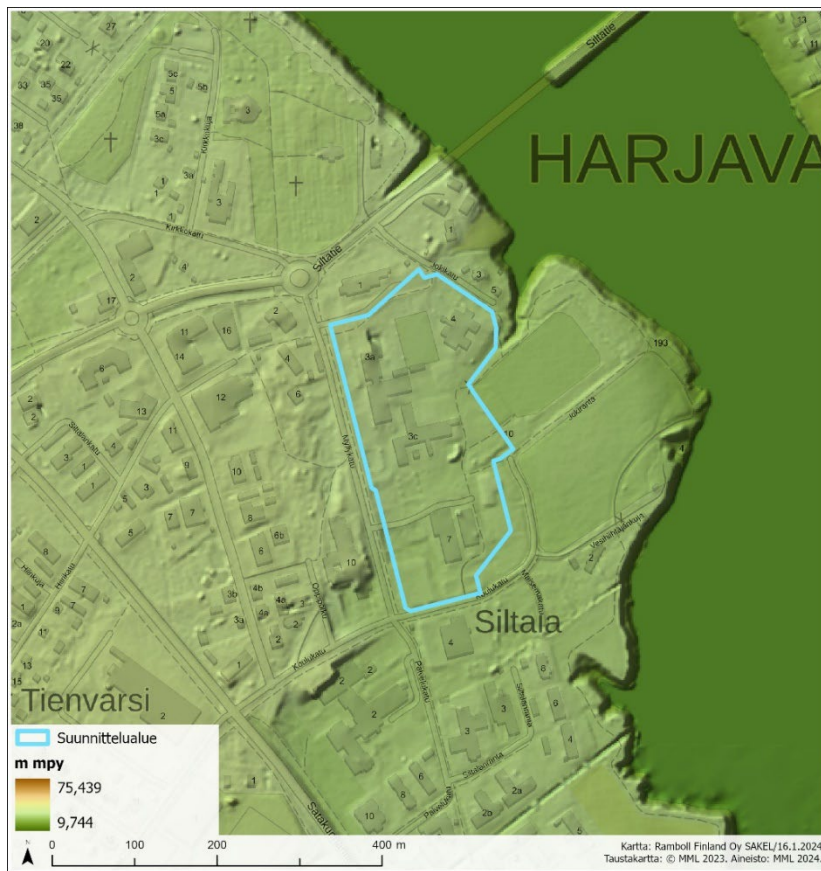
Suunnittelualueen maaperä on pohjoisosassa hiekkaa ja eteläosassa karkeaa hietaa. Kallioperä on hiekkakiveä. Suunnittelualue on pinnanmuodoiltaan tasaista.

Kuva 3-2. Suunnittelualan maaperä.

Kuva 3-3. Suunnittelualan kallioperä.

Kuva 3-4. Suunnittelualueen topografia.

3.3.2 Vesistöt, pohja- ja pintavedet

Suunnittelualue ei sijaitse luokitetulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue Järilänvuori (0207951, vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue) sijaitsee suunnittelualueelta noin 160 m länteen.

Suunnittelualue kuuluu Kokemäenjoen päävesistöalueeseen. Kokemäenjoki sijaitsee suunnittelualueen itäpuolella, lähimmillään noin 40 metrin päässä.

Kuva 3-5. Suunnittelualueen lähiympäristön pohjavesialueet.

3.3.3 Kasvillisuus ja luontotyytit

Suunnittelualue on rakennettua eikä siellä sijaitse luonnontilaisia luontoalueita.

3.3.4 Luonnonsuojelu

Suunnittelualueella tai sen lähiympäristössä ei sijaitse luonnonsuojelualueita. Lähin luonnonsuojelualue sijaitsee Kokemäenjoen toisella puolella noin kilometri suunnittelualueesta koilliseen.

Kuva 3-6. Suunnittelualueen lähiympäristön luonnonsuojelualueet.

3.4 Maisema ja kulttuuriympäristö

3.4.1 Maisemamaakunta ja maisemaseutu

Suunnittelualue kuuluu valtakunnallisessa maisemamaakuntajaossa Lounaismaahan, tarkemmassa maisemaseutujaossa Ala-Satakunnan viljelyseutuun. Pinnanmuodoiltaan alavan Lounaismaan maasto on eteläosiltaan vaihtelevaa sekä murroslaaksojen ja ruhjeiden jaksottamaa. Pohjoisosissa maasto loivenee Kokemäenjokilaakson ollessa lähes tasankoa. Lounaismaan maisemiin lukeutuvat rannikkoseutujen rikkonaiset saaristot ja mantereen puolella laajat jokien halkomat savikkoalueet. Alue on muinaista merenpohjaa. Satakunnan hiekkakivialue diabaasikallioineen on Kokemäenjokilaaksossa tasaisten sedimenttien peittämää.

Ala-Satakunnan viljelyseutu on perusluonteeltaan vaurasta viljelyaluetta, jota halkovat paikoin myös karummat metsät ja suot. Tasaiset viljelymaisemat sijoittuvat lähtökohtaisesti viljaville savikkoalueilla, jotka Kokemäenjokilaaksossa levittäytyvät poikkeuksellisen mittaviksi tasangoiksi. Pääosa asutuksesta on keskittynyt viljavien savikoiden tuntumaan. Alueen suurimpia vesistöjä ovat Kokemäenjoki ja Pyhäjärvi.

3.4.2 Maisemarakenne ja maisemakuva

Suunnittelualue sijaitsee Harjavallan keskustaajamassa, joten maisema on taajamamaisemaa. Koulukeskus muodostaa yhtenäisen rakennusryhmän, jonka julkisivut ovat tärkeä elementti Myllykadun suuntaan. Suunnittelualue on pinnanmuodoiltaan hyvin tasaista rakennettua ympäristöä. Alue on maisemaltaan melko tiiviisti rakennettua, puoliavointa tai suljettua

maisematilaa eikä alueella avaudu pitkiä näkymälinjoja. Rakennusryhmien välistä avautuu näkymä Myllykadulta koulun pihan läpi kohti puistoaluetta.

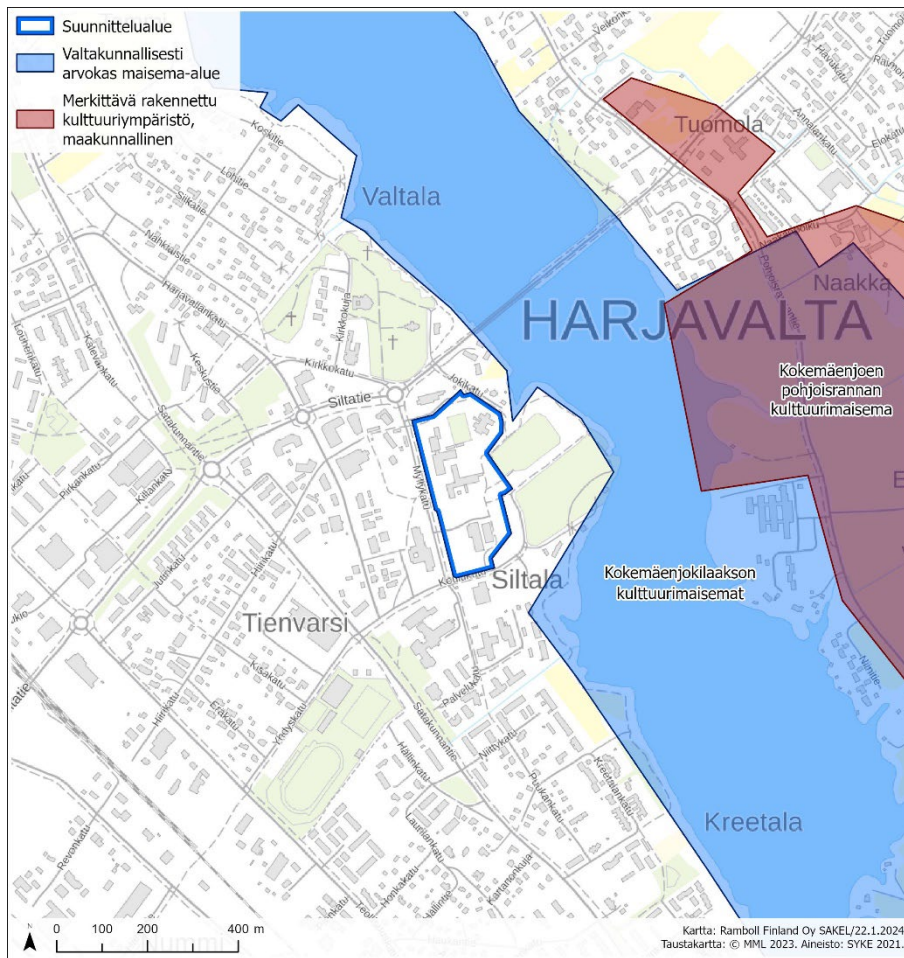
Kuva 3-7. Suunnittelualan ja lähiympäristön maisemarakenne.

3.4.3 Arvokkaat maisema-alueet

Suunnittelualan itäpuolella sijaitsee Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemat, joka on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi (VAMA 2021). Kokemäenjokilaaksossa on nähtävissä asutushistorian, maankäytön ja maanmuokkauksen historia yhdistettynä maankohoamisen historiaan. Alueen tärkeimpiä maisemallisia elementtejä ovat jokilaakson laajat peltoaukeat, mutkitteleva ja luonteeltaan vaihteleva jokiuoma, kulttuuriympäristön arvokohteet sekä kasvillisuudeltaan monipuoliset kosteikkoalueet.

Kokemäenjoen pohjoisrannan maakunnallisesti merkittävä kulttuurimaisema sijoittuu suunnittelualan itäpuolelle, Kokemäenjoen vastarannalle (Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi 2023). Kokemäen pohjoisrannan kulttuurimaisema on laaja viljelymaisema, jossa on monipuolinen ja hyvin säilynyt rakennuskanta pihapiireineen. Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.

Muut kulttuuriympäristön arvokohteet on käsitelty kohdassa 3.5.2 *Rakennettu ympäristö ja kulttuuriympäristö*.

Kuva 3-8. Maiseman arvoalueet suunnittelualueen ympäristössä.

3.4.4 Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelle ei sijoitu kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia suojelukohteita.

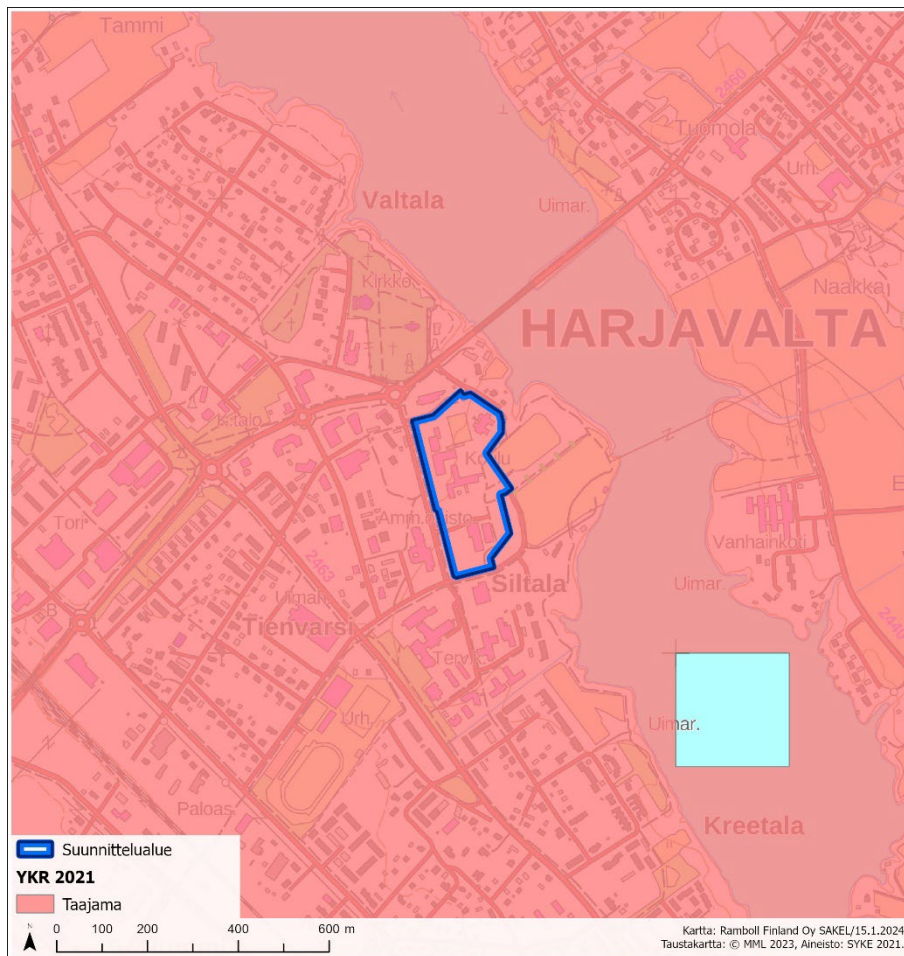
Kuva 3-9. Muinaisjäännökset suunnittelualueen ympäristössä.

3.5 Yhdyskuntarakenne ja rakennettu ympäristö

3.5.1 Yhdyskuntarakenne ja asutus

Suunnittelualue on Suomen ympäristökeskuksen luokituksen mukaisesti taajama-alueita. Suunnittelualueella ei sijaitse asuinrakennuksia.

Kuva 3-10. Suunnittelualue yhdyskuntarakenteessa.

3.5.2 Rakennettu ympäristö ja kulttuuriympäristö

Koulukeskuksen rakentuminen

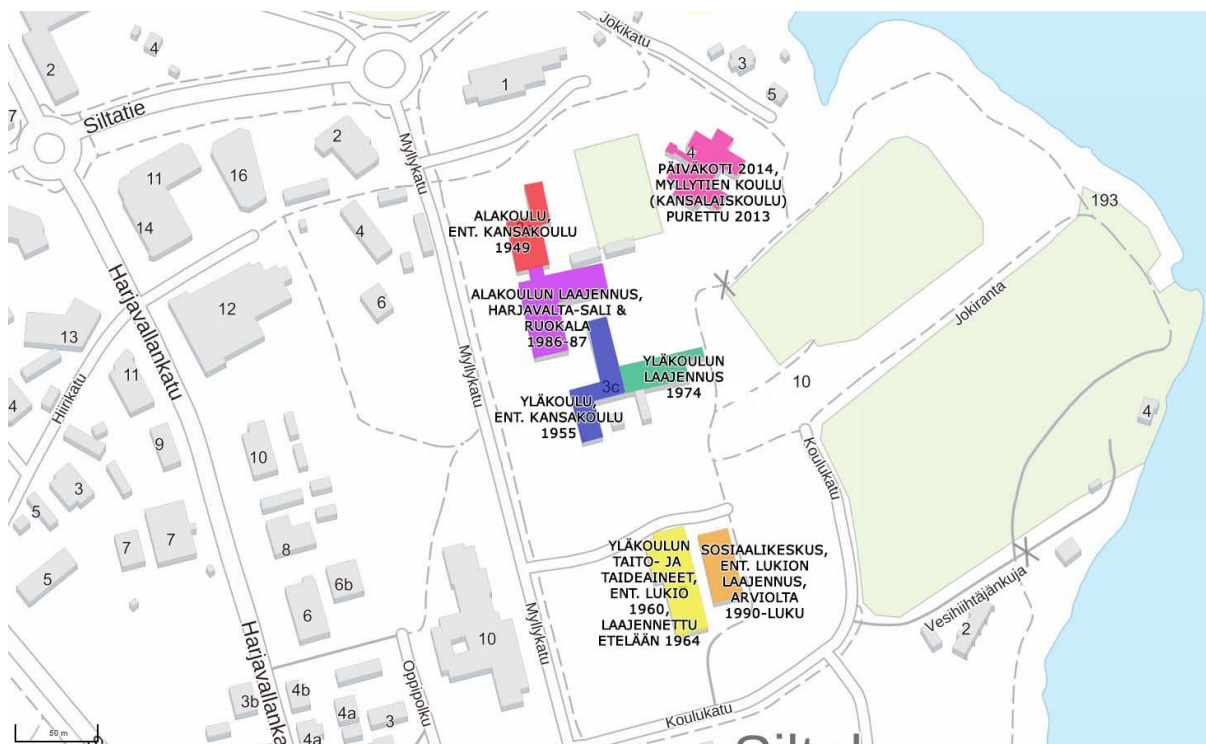
Harjavallan koulukeskuksen ensimmäinen rakennus on vuonna 1949 valmistunut kansakoulu, jossa nykyisin toimii alakoulu. Vuonna 1955 kansakoulun eteläpuolelle samalle tontille valmistui uusi koulurakennus 1949 valmistuneen kansakoulun jäätyä pieneksi. Nykyisin rakennus toimii yläkouluna.

Vuonna 1960 tontin eteläosaan valmistui lukio. Lukio oli aiemmin toiminut kansakoulun kanssa samassa rakennuksessa. Lukiota laajennettiin 1964 etelään pienellä lisäosalla. Nykyisin tiloissa on yläkoulun taito- ja taideainetilat.

Tontin pohjoisosaan, vuonna 1949 valmistuneen kansakoulun itäpuolelle, valmistui vuonna 1964 kansalaiskoulu, jota myöhemmin kutsuttiin Myllytien kouluksi. Myllytien koulu purettiin vuonna 2013 ja sen paikalle rakennettiin Joenrannan päiväkoti vuonna 2014.

Vuonna 1974 valmistui yläkoulun laajennusosa vuoden 1955 valmistuneen kansakoulun itäpuolelle. Vuonna 1986–87 valmistui alakoulun laajennus kansakoulujen (ala- ja yläkoulun) väliin. Laajennusosa yhdistettiin alakouluun yhdysosalla. Yläkouluun uusi laajennusosa yhdistettiin pihan puolelle sijoittuvalla katoksella.

Lukiota laajennettiin itäpuolelle arviolta 1990-luvulla, joka yhdistyy 1960-luvun rakennukseen lasisella käytävällä. Lukion laajennusosa muutettiin sosiaalikeskukseksi 2000-luvun alussa, jolloin luokahuoneita jaettiin toimistotiloiksi. Sosiaalikeskus jää maisemallisesti vanhan lukion taustalle.

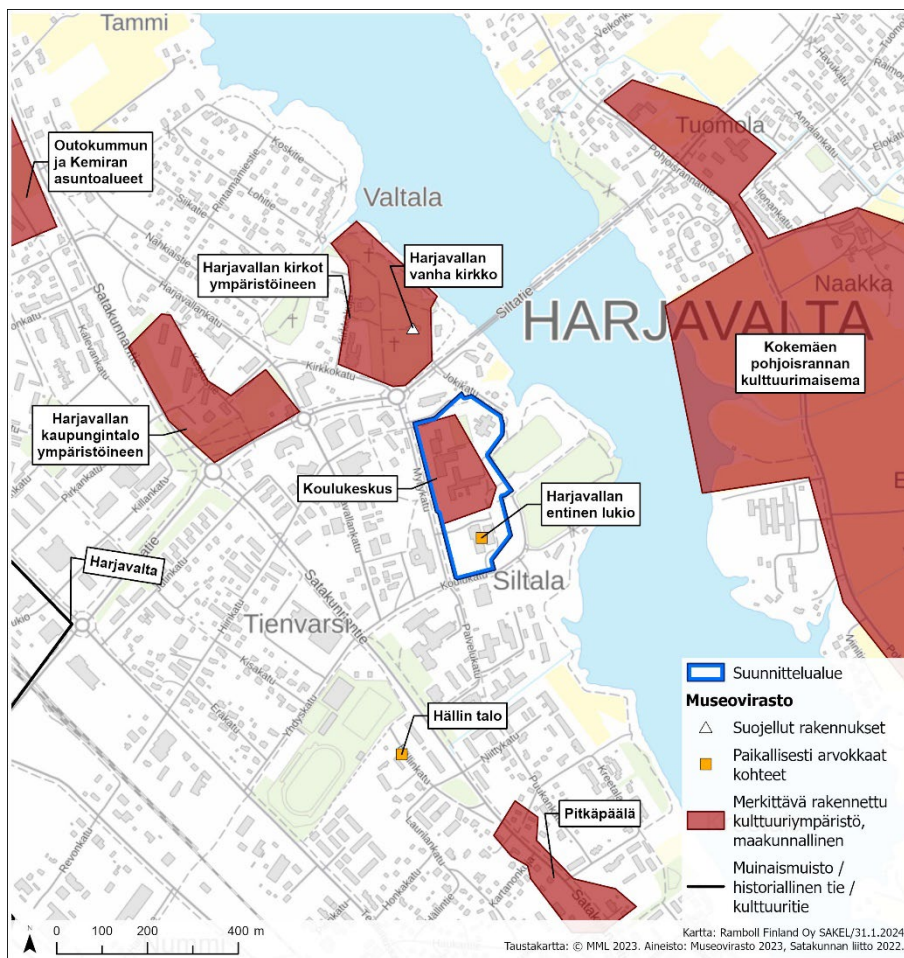
Kuva 3-11. Koulukeskuksen rakentuminen.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueelle tai sen lähiympäristöön ei sijoitu valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun ympäristön kohteita (RKY 2009). Lähin RKY-kohte on Huovintie, joka oli osa keskiaikaista Turku-Ulvila-Pohjanmaa maantietä.

Harjavallan koulukeskus on maakunnallisesti merkittävä rakennettu ympäristö. Koulukeskuksen rajausta käsittää 1940- ja 1950-luvulla valmistuneet kansakoulut sekä näiden välisen 1980-luvulla valmistuneen laajennuksen. Voimassa olevassa asemakaavassa koulukeskuksen vanhimman rakennuksen, 1940-luvulla valmistuneen kansakoulun, luokkasiiven länsi- ja pohjoisjulkisivut ja voimistelusalisiiven pohjoisjulkisivu sekä 1980-luvulla valmistuneen laajennuksen länsijulkisivu on osoitettu kaupunkikuvan kannalta merkittävän rakennuksen julkisivuiksi (sr). Suunnittelualueen eteläosassa sijaitseva entinen lukio on paikallisesti arvokas rakennus.

Lähin suojeltu rakennus on suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitseva kirkkolailla suojeltu Harjavallan vanha kirkko. Kirkko on osa maakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä Harjavallan kirkot ympäristöineen. Suunnittelualueen lähimpiin maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin kuuluu myös Harjavallan kaupungintalo ympäristöineen.

Kuva 3-12. Kulttuuriympäristön arvokohteet suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä.

Muut rakennukset

Suunnittelualueella sijaitsee lisäksi vuonna 2014 valmistunut Joenrannan päiväkotii.

Kuva 3-13. Näkymä alakoulun pihasta kohti päiväkotia. (Ramboll 2023)

Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi 2023

Satakunnan rakennusperintö -inventointi laadittiin vuosina 2004–2005. Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi valmistui 2023 Satakunnan maakuntakaavan 2050 laadintaa varten. Koulukeskus on maakunnallisesti merkittävä rakennetun ympäristön kohde.

Kuvaus:

Arkkitehti Carolus Lindbergin 1947 suunnittelema kansakoulu, nykyinen keskustan koulu, valmistui 1949. Kolmikerroksinen kivikoulu on tyypillistä aikansa kouluarkkitehtuuria. Koulukortteliin kuuluu myös yläasteen koulu, joka on rakennettu 1953. Aluetta on myöhemmin täydennysrakennettu, mutta kokonaisuus on säilynyt edustavana.

Arviointi:

Edustavaa jälleenrakennuskauden kouluarkkitehtuuria.

Arvot:

historiallinen: sivistyshistoria, kaavahistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen kerroksisuus

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Rakennusinventointi 1996

Museoviraston Suomen rakennuskulttuurin yleisluettelon 14.8.1996 päivityksessä kohdeinventointi-lomakkeessa Harjavallan Keskuskoulun rakennusryhmällä on todettu olevan sivistyshistoriallista ja maisemallista merkitystä. (Björkqvist, 1996)

Harjavallan koulukeskuksen rakennusinventointi 2023

Koulukeskuksesta on laadittu rakennusinventointi 2023 (Ramboll). Inventoituihin koulukeskuksen rakennuksiin kuuluvat vuonna 1949 rakennettu alakoulu, vuonna 1955 rakennettu yläkoulu sekä vuonna 1986–87 rakennettu alakoulun lisärakennus, jossa sijaitsevat Harjavalta-sali ja ruokala. Inventoinnissa rakennuksilla on todettu olevan seuraavia arvoja:

Rakennustaiteelliset arvot

Harjavallan koulukeskuksen vuonna 1949 valmistuneella kansakoulurakennuksella on erityisiä rakennustaiteellisia arvoja ja se on säilyttänyt hyvin rakennusajankohdalleen tyypilliset piirteet. Aikakautensa kouluarkkitehtuurin tapaan Harjavallan kansakoulussa tilat on sijoitettu eri osiin; luokkasiipeen ja voimistelusalisiipeen. Luokkasiipi rakennettiin keskikäytäväkouluna, jossa luokkahuoneet sijaitsevat peräkkäin käytävän molemmin puolin. Keskikäytäväkouluja rakennettiin erityisesti ajanjakson alkupuolella. Edustavan rakennuksen rapatut julkisivut ja tiilikatteinen harjakatto edustavat tyypillisiä 1940-luvun lopun ja 1950-luvun alun koulujulkisivuja. Monikerroksisen luokkasiiven ikkuna-aukkojen rivistöt ja keskikäytävän päädyn korkea lasipinta ovat tyypillisiä aikakauden kouluarkkitehtuurille kuin myös voimistelusalisiiven luokkasiiven ikkunoita suuremmat ikkunat. Rakennuksen pääsisäänkäynnin ja pihan puoleisen välituntikatoksen yksityiskohdat on suunniteltu huolella aikansa tyypilliseen tapaan.

Vuonna 1949 valmistuneella rakennuksella on erityistä arkkitehtonista arvoa, sillä sen on suunnitellut tunnettu arkkitehti, professori Carolus Lindberg, jonka arkkitehtisuunnitelmat keskittyivät pääasiassa asemakaavoihin ja restaurointitöihin. Lindbergin kiinnostuksen painopiste oli kaupunkikuvassa. Carolus Lindberg ei tiettävästi suunnitellut muita rakennuksia Harjavaltaan.

Koulukeskuksen vuonna 1955 valmistunut rakennus edustaa tyypillistä jälleenrakennuskauden kouluarkkitehtuuria ja sillä on rakennustaiteellista arvoa. Myös vuonna 1955 valmistuneessa koulurakennuksessa tilat on sijoitettu luokkasiipeen ja voimistelusalisiipeen. Luokkasiipi

rakennettiin kapeampirunkoisena sivukäytäväkouluna, jossa luokat ovat käytävän toisella sivulla. Rakennuksen rapatut julkisivut ja osittain liuskekipintaiset sokkelit edustavat tyypillisiä 1940-luvun lopun ja 1950-luvun alun koulujulkisivuja. Monikerroksisen luokkasiiven ikkuna-aukkojen rivistöt ja voimistelusalisiiven korkeat ikkunat ovat tyypillisiä aikakauden kouluarkkitehtuurille.

Vuonna 1955 valmistuneen rakennuksen on suunnitellut koulusuunnitteluun erikoistuneesta Maaseudun keskusrakennustoimistosta V.A. Hämäläinen ja V. Nortomaa. Maaseudun keskusrakennustoimisto suunnitteli 1950-luvulla eniten koulurakennuksia koko maassa.

Vuonna 1986–87 valmistuneella alakoulun lisärakennuksella ja vuonna 1974 valmistuneella yläkoulun laajennusosalla ei todeta olevan erityisiä rakennustaiteellisia arvoja.

Historialliset arvot

Harjavallan koulukeskus on rakentunut vuosikymmenten saatossa. Koulukeskus sisältää useita rakennuksia, joista vanhin on vuonna 1949 valmistunut kansakoulu. Kansakoulun jäädessä pieneksi, samalle tontille koulun eteläpuolelle rakennettiin vuonna 1955 uusi koulurakennus. Vuonna 1960 valmistui lukiolle oma rakennus saman tontin eteläosaan. Lukion laajennusosa valmistui vuonna 1964 lukion itäpuolelle ja samana vuonna valmistui kansalaiskoulun koulurakennus tontin pohjoisosaan, vuoden 1949 kansakoulun itäpuolelle. Vuonna 1955 valmistunutta koulurakennusta laajennettiin vuonna 1974 vanhan rakennuksen itäpuolelle. Vanhinta, vuonna 1949 valmistunutta rakennusta, laajennettiin rakentamalla lisärakennus koulun eteläpuolelle vuonna 1986–87.

Harjavallan koulukeskus on säilynyt opetuskäytössä ja sen myötä se kertoo hyvin kouluarkkitehtuurin historiasta. Rakennusten sisätiloissa on tehty muutoksia, jotka ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus). Koulukeskus on ainut näin mittava ja yhtenäinen säilynyt koulukokonaisuus Harjavallassa.

Harjavallan koulukeskuksen historialliset arvot liittyvät ennen kaikkea koulun historialliseen taustaan osana maamme kansakoulujen rakentamista. Vuosina 1949 ja 1955 rakennetut kansakoulut liittyvät 1940- ja 1950-lukujen jälleenrakennuskauteen, kun kasvavan väestön tarpeisiin suunniteltiin uusia kouluja.

Vuonna 1986–87 valmistuneen alakoulun lisärakennuksen ja vuonna 1974 valmistuneen yläkoulun laajennusosan historialliset arvot liittyvät koulukeskuksen täydennysrakentamiseen, jotka ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus).

Taajamakuvalliset arvot

Harjavallan koulukeskuksella on taajamakuvallista arvoa. Taajamakuvallassa koulukeskus muodostaa yhtenäisen rakennuskokonaisuuden. Koulukeskuksen vuonna 1949 rakennetun kansakoulun luokkasiiven julkisivut ja vuonna 1955 rakennetun kansakoulun julkisivut ovat vähäeleisiä ja ryhdikkäinä tärkeitä etenkin länteen Myllykadun suuntaan. Tämä arvo on tunnistettu myös vanhimman, vuonna 1949 rakennetun, kansakoulun osalta voimassa olevassa maakunta- ja asemakaavassa.

Vuonna 1986–87 valmistuneen alakoulun lisärakennuksen ja vuonna 1974 valmistuneen yläkoulun taajamakuvalliset arvot liittyvät alueen kokonaisuuteen koulurakennusten alueena.

Säilyneisyys

Harjavallan koulukeskuksen vuonna 1949 valmistunut rakennus on kokonaisuutena säilynyt hyvin.

Ulkoasultaan vuonna 1949 valmistunut rakennus on säilynyt hyvin. Julkisivumateriaalit, sisäänkäynnit, ulkoportaat, ikkunat ja kiinteät katokset ovat pääosin säilyneet. Suurimmat muutokset ulkoasussa ovat uusien savupiippujen rakentaminen pohjoisjulkisivulle ja vanhan savupiipun lyöntäminen. Uudet ulko-ovet poikkeavat alkuperäisistä.

Sisätilojen osalta vuonna 1949 valmistunut koulu on olennaisesti muuttunut. Alkuperäisellä paikallaan säilyneitä tiloja ovat länsiseinustalle sijoittuvat luokkahuoneet, porrashuoneet ja liikuntasali. Muilta osin tiloissa on tehty merkittäviä huonejako- ja käyttötarkoituksmuutoksia. Alkuperäisiä pintamateriaaleja ovat ainoastaan porrashuoneiden mosaiikkibetoniportaat ja betonikaiteet puisine käsijohtimineen sekä liikuntasalin portaat ja puolipaneeli. Muilta osin tilat on muutettu peruskorjauksen 1986–87 yhteydessä.

Koulukeskuksen vuonna 1955 valmistunut rakennus on kokonaisuutena säilynyt vähintään kohtalaisesti.

Koulukeskuksen vuonna 1955 valmistunut rakennus on ulkoasultaan säilynyt hyvin. Luokkasiiven ja voimistelusalisiiven julkisivumateriaalit ja ikkunat ovat pääosin säilyneet alkuperäisten kaltaisina. Suurimmat muutokset ulkoasussa ovat luokkasiiven ja voimistelusalisiiven välisan julkisivumateriaalin muuttuminen, voimistelusalisiiven länsijulkisivun toisen sisäänkäynnin poistaminen, sisäänkäyntikatoksien uusiminen, savupiippujen purkaminen ja ilmastoinlaitteiden rakentaminen vesikatolle. Uusitut ikkunat ovat aukotukseltaan ja puitejaoltaan alkuperäisten kaltaiset. Uudet ulko-ovet poikkeavat alkuperäisistä.

Sisätilojen osalta vuonna 1955 valmistunut koulurakennus on oleellisesti muuttunut. Alkuperäisellä paikallaan säilyneitä tiloja ovat todennäköisesti porrashuoneet, liikuntasali ja luokkasiiven toisen ja kolmannen kerroksen länsiseinustalle sijoittuvat luokkahuoneet. Muilta osin tiloissa on tehty merkittäviä huonejako- ja käyttötarkoituksmuutoksia. Alkuperäisiä pintamateriaaleja ovat ainoastaan porrashuoneiden mosaiikkibetoniportaat ja pinnakaiteet. Muilta osin tilat on muutettu peruskorjauksen 1974 ja 2003 yhteydessä.

Vuonna 1974 valmistunut yläkoulun laajennusosa on muuttunut oleellisesti sekä ulkoasultaan että sisätiloiltaan. Vuonna 1986–87 valmistunut alakoulun lisärakennus on säilynyt hyvin.

Kuva 3-14. Koulukeskus pohjoisen suunnasta Myllykadulta kuvattuna. (Ramboll 2023)

Kuva 3-15. Koulukeskus etelän suunnasta Myllykadulta kuvattuna. (Ramboll 2023)

Kuva 3-16. Alakoulun länsijulkisivu Myllykadulle päin. Vasemmalla kaksikerroksinen voimistelusalisiipi ja oikealla nelikerroksinen luokkasiipi. Koulun kattomuoto ja julkisivut ovat säilyneet alkuperäisinä. (Ramboll 2023)

Kuva 3-17. Alakoulun pohjoisjulkisivun pääsisäänkäynti on säilynyt pitkälti alkuperäisenä ovea lukuun ottamatta. (Ramboll 2023)

Kuva 3-18. Harjavallan keskuskoulu vuonna 1958. (Vartiainen, 2011) (Alkuperäinen kuva Harjavallan kaupungin valokuvat)

Kuva 3-19. Alakoulun laajennusosan länsijulkisivu Myllykadun suuntaan. (Ramboll 2023)

Kuva 3-20. Yläkoulun länsijulkisivu Myllykadun suuntaan. Vasemmalla luokkasiipi ja oikealla voimistelusalisiipi. (Ramboll 2023)

Satakunnan sodanjälkeisten koulurakennusten inventointi 2023

Satakunnan museon vuonna 2023 laatimassa Satakunnan sodan jälkeen rakennettujen koulujen teemainventoinnissa tavoitteena oli saada maakunnasta yleiskuva vuosina 1945–65 rakennetuista nykyisin uhanalaisista kouluista ja arvottaa ne. Inventoinnissa vuonna 1960 valmistuneella lukiorakennuksella on todettu olevan seuraavia arvoja:

Arvot: Rakennushistoriallinen, maisemallinen

Vuoden 2005 maakunnallisessa inventoinnissa osaksi maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä osoitettu entinen lukio edustaa koulurakentamisessa 1950- ja 1960-lukujen vaihdetta. Massaltaan se muistuttaa jo yleisesti 1960-luvulla tyypillistä matalaa ja horisontaalista rakennustapaa. Alkuperäinen asu on pääosin säilynyt, vaikkakin joitain muutoksia on tehty. Laajennusosa jää maisemallisesti taka-alalle, joten alkuperäinen osa ei jää alisteiseen asemaan.

Vanha lukiorakennus on maisemallisesti merkittävällä paikalla ja liittyy maisemallisesti sekä historiallisesti viereiseen Harjavallan keskuskouluun.

Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventoinnissa (2023) entinen lukiorakennus on rajattu koulukeskuksen maakunnallisesti merkittävän arvoalue-rajauksen ulkopuolelle, mutta on edelleen katsottavissa arvoiltaan paikallisesti merkittäväksi.

Kuva 3-21. Entisen lukion länsijulkisivu Myllykadun suuntaan. (Ramboll 2023)

Kuva 3-22. Lukion länsijulkisivu vuonna 2004. (Pekka Aarnio 2004)

3.5.3 Työpaikat, elinkeinotoiminta ja palvelut

Harjavallan kaupungin asukasluku oli vuoden 2022 lopussa 6 758. Harjavallan taajama-aste vuonna 2021 oli 93,1 %. Kaupungissa olevien työpaikkojen lukumäärä oli 3644 vuonna 2020, ja

työpaikoista alkutuotannon työpaikkojen osuus oli 1,0 %; jalostuksen osuus 44,3 %; ja palvelujen osuus 53,8 %. Työpaikkaomavaraisuus oli 149,5 (2020) ja työttömyysprosentti 10,4 % (2021).

Suunnittelualueella sijaitsee Harjavallan koulukeskus, jossa toimii ala- ja yläkoulu. Alakoulussa toimivat peruskoulun luokat 1–6 ja yläkoulussa luokat 7–9. Lisäksi tiloissa toimii kansalaisopisto. Koulukeskukseen sijoittuvaa Harjavalta-salia käytetään myös erilaisille tilaisuuksille iltaisin ja viikonloppuisin. Suunnittelualueella sijaitsee myös Joenrannan päiväkotiki sekä sosiaalikeskus.

Harjavallan keskusta palveluineen sijaitsee välittömästi suunnittelualueen länsipuolella.

3.5.4 Virkistys

Suunnittelualueen virkistyskäyttö on koulun ja päiväkodin piha-alueiden ja liikuntasalien ilta- ja viikonloppukäyttöä. Suunnittelualueen itäpuolella sijaitsee viheralue, jossa on koulun urheilukenttä, talvisin luistelukenttä, frisbeegolfrata, tapahtuma-aukio ja ulkokuntoilupaikka. Kokemäenjoen rannassa on veneenlaskupaikka ja vesihiihtopaikka. Suunnittelualueelta noin 400 m luoteeseen sijaitsee uimahalli ja jäähalli.

Kuva 3-23. Virkistyskohteet suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä.

3.5.5 Liikenne

Suunnittelualueella ei ole ajoneuvoliikenteen reittejä. Alueen länsipuolella kulkee Myllykatu, jonka varrella on kävely- ja pyörätie. Nopeusrajoitus Myllykadulla on 40 km/h. Kadulla on hidastekorokkeita. Koulukeskuksen tontille on Myllykadulta yhteensä neljä ajoliittymää. Myllykatu yhdistyy pohjoispuolella Siltatiehen (maantie 2460), jossa sijaitsee lähimmät joukkoliikennepysäkit. Suunnittelualueen eteläpuolelta kulkee Koulukatu. Ajo päiväkodille tapahtuu Siltatieltä kääntyvältä Jokikadulta.

Kuva 3-24. Tiestö ja liikennemäärät suunnittelualueen ympäristössä.

3.5.6 Tekninen huolto

Suunnittelualue on Harjavallan vesihuoltolaitoksen toiminta-alue ja talous- ja jätevesiverkostojen sekä kaukolämmön piirissä. Alueella kulkee sähkökaapeleita.

3.5.7 Erityistoiminnot

Suunnittelualueella ei sijaitse erityistoimintoja.

3.6 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Suunnittelualueella tai sen lähiympäristössä ei ole ympäristöhäiriötä aiheuttavia toimintoja.

3.7 Maanomistus

Suunnittelualue on kokonaisuudessaan Harjavallan kaupungin omistuksessa.

4. SUUNNITTELUTILANNE

4.1 Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteiden ensisijaisena tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Lisäksi tavoitteiden tarkoituksena on edistää kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten täytäntöönpanoa Suomessa sekä turvata valtakunnallisten alueidenkäyttöratkaisujen tarkoituksenmukaista toteuttamista.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tukevat maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteiden toteutumista luomalla osaltaan edellytyksiä hyvälle elinympäristölle sekä edistämällä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä. Kestävän kehityksen edistämisen päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Tämä tarkoittaa myös, että ympäristö, ihminen ja talous otetaan tasavertaisina huomioon alueidenkäyttöä koskevassa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Valtioneuvosto päätti tavoitteiden uudistamisesta 14.12.2017, ja ne tulivat voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- toimivat yhteiskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uusiutumiskykyinen energianhuolto

4.2 Maakuntakaava

Suunnittelualuetta koskee **Satakunnan maakuntakaava**, joka on saanut lainvoiman 13.3.2013. Suunnittelualuetta koskevat seuraavat maakuntakaavan merkinnät ja määräykset:

-1

Suojavyöhyke.

Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla alueiden käyttöä on läheisen alueen toiminnan tai muun ympäristöönkäyttöä aiheuttavan luonteen vuoksi rajoitettava. Merkinnällä osoitetaan vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen suojavyöhyke (konsultointivyöhyke).

Suunnittelumääräys: Suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta ympäristölle ja alueelle sijoittuville toiminnoille mahdollisesti aiheutuvat riskit.

Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista suojavyöhykkeelle tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvatekniikan keskukselle (Tukes) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

-2

Matkailun kehittämisvyöhyke.

Merkinnällä osoitetaan vyöhykkeitä, joihin kohdistuu merkittäviä matkailun kehittämistarpeita. Merkinnällä osoitetaan merkittävät kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet.

Suunnittelumääräys: Vyöhykkeiden sisällä toteutettavassa alueidenkäytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota matkailuelinkeinojen ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Suunnittelussa on otettava huomioon

toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoihin ja asutukseen.

Matkailuun liittyviä toimintoja suunniteltaessa ja vyöhykkeen vetovoimaisuutta kehitettäessä tulee ottaa huomioon vyöhykkeen erityisominaisuudet ja niiden ominaispiirteiden säilyttäminen.

- 1

Kaupunkikehittämisen kohdevyöhyke.

Merkinnällä osoitetaan kaupunkiseutuja, niiden osia tai muita yhdyskuntia koskevia kehittämissuunnitelman alueidenkäytöllisiä periaatteita. Merkinnällä osoitetaan niitä vyöhykkeitä, joihin kohdistuu valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita. Merkinnällä osoitetaan Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti merkittävä, monikeskuksinen aluerakenteen kehittämissuunnitelma, jolle kohdistuu työpaikka- ja teollisuustoimintojen, taajamatoimintojen, joukkoliikenteen ja palvelujen sekä virkistysverkoston pitkän aikavälin alueidenkäytöllisiä ja toiminnallisia yhteensovittamis- ja kehittämistarpeita.

Suunnittelumääräys: Aluerakenteeltaan monikeskuksisia vyöhykkeitä kehitetään eheyttämällä olemassa olevien keskusten ja taajamien yhdyskuntarakennetta sekä turvaamalla viher- ja virkistysverkon jatkuvuus sekä palvelujen saatavuus.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee edistää elinympäristöjen toimivuutta ja taloudellisuutta hyödyntämällä rakennettuja verkostoja, vähentämällä liikennetarvetta sekä edistämällä joukkoliikenteen ja kevytliikenteen edellytyksiä.

Alueen arkeologiset kohteiden, valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden sekä merkittävien kulttuuriympäristöjen tulee olla alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina.

Alueen kilpailukyvyyn ja vetovoimaisuuden kasvua edistetään korostamalla alueen keskuksien kehittämistä. Suunnittelulla tulee edistää alueen ominaispiirteitä ja liikenne-, energia- ja virkistysverkkojen toiminnallisuutta seudullisena kokonaisuutena.

Kehittämissuositus: Alueen maankäytön kehittämistarpeet tulisi tutkia ja ratkaista yksityiskohtaisemmallalla seudullisella maankäytön suunnitelmalla.

Lisäksi suunnittelualuetta koskee **Satakunnan vaihemaakuntakaava 2**, joka sai lainvoiman 1.7.2019. Suunnittelualue sijoittuu maakuntakaavan keskustatoimintojen alueelle (C), jolla osoitetaan palveluvarustukseltaan kaupunkitasoisten ja vastaavien seudullisten keskusten ydinalueet, joihin sijoittuu keskustahakuisten palvelu, hallinto-, asumis- ja muiden toimintojen alueita niihin liittyvine liikennealueineen ja puistoineen. Koulukeskus on osoitettu maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi kohdemerkinnällä (kh), jolla osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja rakennusperintökohteet.

Maakuntakaavan kohdekuvaus:

Arkkitehti Erkki Huttusen 1947 suunnittelema kansakoulu, nykyinen Keskustan koulu, valmistui 1949. Kolmikerroksinen kivikoulu on tyyppillistä aikansa kouluarkkitehtuuria. Koulukortteliin kuuluu myös yläasteen koulu, joka on rakennettu 1953. Aluetta on myöhemmin täydennysrakennettu, mutta kokonaisuus on säilynyt edustavana. Edustavaa jälleenrakennuskauden kouluarkkitehtuuria.

Arvot:

historiallinen: sivistyshistoria, kaavahistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen kerroksisuus

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

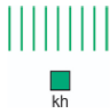
Suunnittelualueutta koskee seuraavat vaihemaakuntakaavan 2 merkinnät ja määräykset:

Keskustatoimintojen alue

Merkinnällä osoitetaan palveluvarustukseltaan kaupunkitasoisten ja vastaavien seudullisten keskusten ydinalueet, joihin sijoittuu keskustahakuisten palvelu, hallinto-, asumis- ja muiden toimintojen alueita niihin liittyvine liikennealueineen ja puistoineen. Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Suunnittelumääräys: Keskustatoimintojen alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen arkkitehtuuriin, ympäristökuvaan, ominaispiirteisiin, viihtyisyyteen ja toimivuuteen, jalankulku-, huolto- ja julkisen liikenteen järjestelyjen tarkoituksenmukaisuuteen sekä häiriöttömyyteen. Aluetta suunniteltaessa on varauduttava riittävään palvelu- ja liiketilatarjontaan. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava merkittävien luonto-, maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen myös eheyttävän suunnittelun yhteydessä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa vähittäiskaupan suuryksiköt tulee suunnitella siten, että ne arkkitehtuuriltaan ja sijoitukseltaan sopeutuvat ympäristöön ja mitoitukseltaan täydentävät keskustan palvelutarjontaa.

Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt ja rakennusperintökohteet.

Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Suunnittelualueutta koskee myös **Satakunnan vaihemaakuntakaava 1**, joka on tullut lainvoimaiseksi 6.5.2016. Kaavassa ei ole aluevarauksia suunnittelualueelle.

Kuva 4-1. Ote epävirallisesta maakuntakaavojen yhdistelmästä.

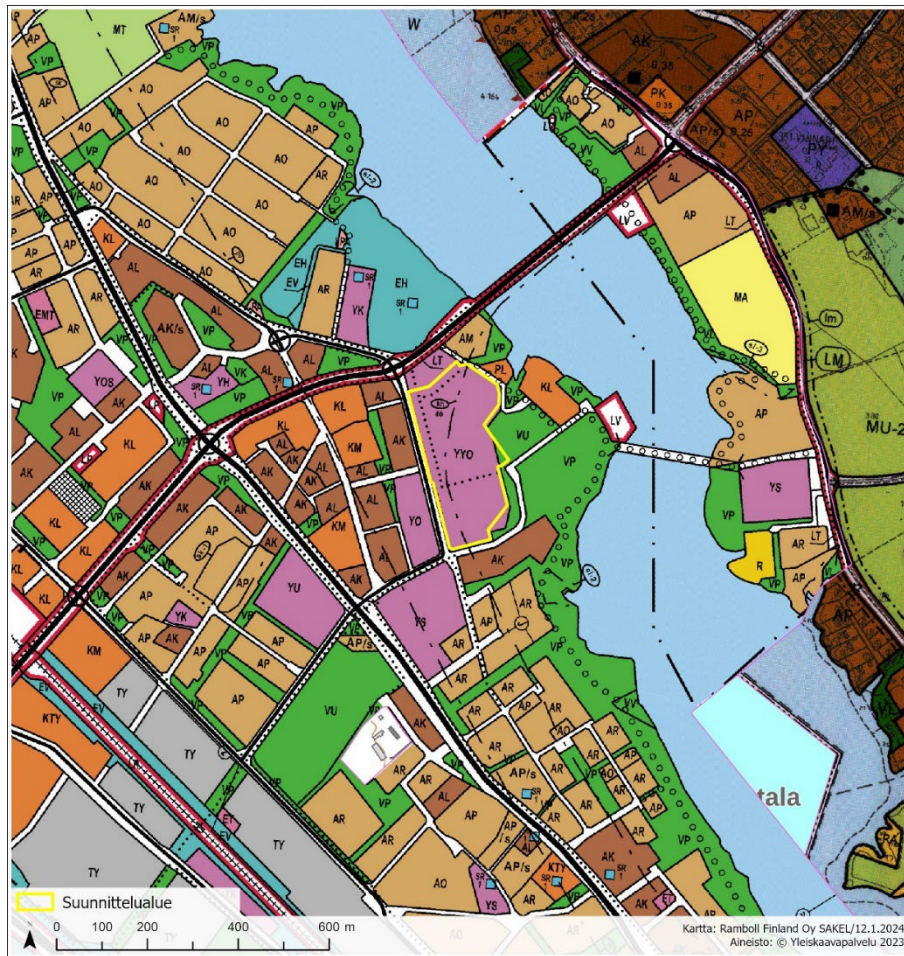
Satakuntaliitto laatii uutta maakuntakaavaa, jonka tavoitevuosi on 2050. **Satakunnan maakuntakaava 2050** laaditaan kaikki maankäyttömuodot kattavana kokonismaakuntakaavana, jossa käsitellään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja kehittämisen kannalta tarpeelliset alueet koko maakunnan alueella. Tarkoituksena on, että voimaan tullessaan maakuntakaava 2050 kumoaa Satakunnan aiemmat kokonais- ja vaihemaakuntakaavat.

Kaavan laatiminen on käynnistynyt vuoden 2021 lopussa. Satakuntaliiton maakuntahallitus hyväksyi 19.12.2022 maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä tavoiteluonnokset lausunnoille lähettäviksi. Alustavan aikataulun mukaan kaava eteni valmisteluvaiheeseen vuonna 2023 ja ehdotusvaiheeseen vuonna 2024. Hyväksymisvaiheessa kaava olisi mahdollisesti vuosina 2025–2026.

4.3 Yleiskaava

Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen **Keskustaajaman osayleiskaava**, joka on tullut lainvoimaiseksi 3.4.2007. Suunnittelualue sijoittuu opetus- ja kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten alueelle (YYO) sekä pieneltä osin urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle (VU). Suunnittelualueen länsireunaan sekä suunnittelualueelle itä-länsisuuntaisesti on osoitettu kevyen liikenteen reitit. Yleiskaavassa suunnittelualue sijoittuu osittain kulttuurimaisema-alueelle (kh 40), jossa numero viittaa seutukaavan merkintään. Kulttuurimaisema-alueen rajauksella on merkitty seutukaavassa huomioitu Kokemäenjoen maisema-alue. Merkintään liittyy määräys: *Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja rakentamisessa tulee erityistä huomiota kiinnittää kulttuurihistoriallisten arvojen säilymiseen.*

Kuva 4-2. Ote voimassa olevasta Keskustaajaman osayleiskaavasta.

4.4 Asemakaava

Alueella on voimassa **asemakaava nro 212**, joka on saanut lainvoiman 15.10.2002. Koulukeskus sijoittuu opetus- ja kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueelle (YVO), joka on tarkoitettu peruskoulun-, lukion-, kansalaisopiston-, ammatillisen koulutuksen ja kirjaston toimintaa varten sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle (VU-1), joka on tarkoitettu koululiikunnan tarpeisiin. Korttelin kerrosluku on IV ja tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan on 0,30. Asemakaavassa 1940-luvulla valmistuneen alakoulun luokkasiiven Myllykadun puoleinen länsijulkisivu sekä luokkasiiven ja voimistelusalusiiven pohjoisjulkisivut on osoitettu kaupunkikuvan kannalta merkittäviksi rakennuksen julkisivuiksi (sr). 1980-luvulla valmistuneen alakoulun laajennuksen Myllykadun puoleinen länsijulkisivu on myös osoitettu kaupunkikuvan kannalta merkittäviksi rakennuksen julkisivuiksi (sr). Rakennuksessa tehtävien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy.

Lisäksi asemakaavassa on osoitettu yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varatut alueen osat tontin keskelle itä-länsisuuntaisesti, tontin pohjoisosaan kirjaston tonttiin rajautuen ja koulukeskuksen länsipuolelle Myllykadun suuntaisesti. Pysäköimispaikkoja on osoitettu Myllykadun viereen, suunnittelualueen koillisosaan päiväkodin itäpuolelle sekä suunnittelualueen eteläosaan.

Kuva 4-3. Ote ajantasa-asetuksesta.

4.5 Rakennusjärjestys

Harjavallan kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.11.2022, § 58. Se on tullut voimaan 1.1.2023.

4.6 Pohjakartta

Asemakaavan pohjakarttana on käytetty Harjavallan kaupungin digitaalista pohjakarttaa.

4.7 Alueelta laaditut selvitykset ja suunnitelmat

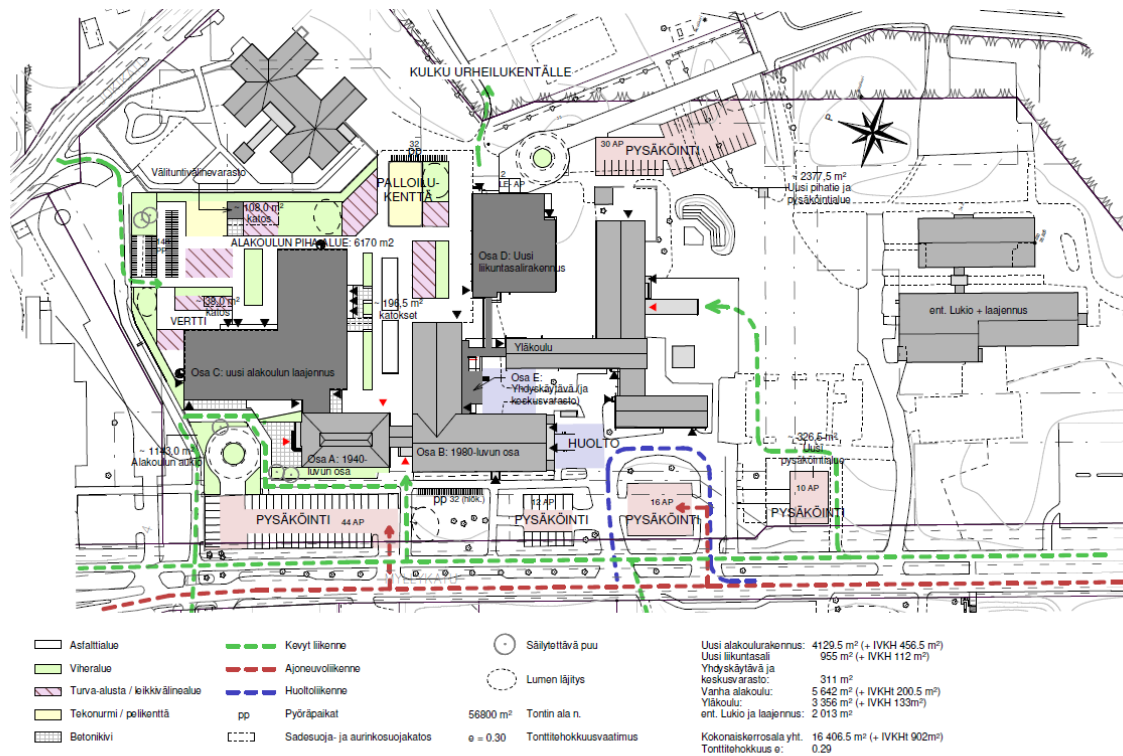
Harjavallan koulukeskuksen ala- ja yläkoulusta sekä alakoulun lisärakennuksesta on laadittu rakennusinventointi 2023 (Ramboll).

Alakoulusta ja sen laajennusosasta on tehty runsaasti erilaisia tutkimuksia ja selvityksiä koulun sisäilmaan liittyen.

Harjavallan keskustan alakoulusta on laadittu hankesuunnitelma (Harjavallan kaupunki ja Arco architecture company Oy 29.9.2023). Hankesuunnitelmassa on selvitetty Harjavallan keskustan alakoulun uudistamisen vaihtoehtoja. Hankkeessa on tarkoitus korjata ja/tai uudisrakentaa keskustan alakoulun tilat nykyaikaisten oppimisympäristöjen pedagogisten ja toiminnallisten vaatimusten mukaisiksi. Nykykiinteistöjen kunto on aiheuttanut osaltaan uudistustarpeen. Nykyisissä rakennuksissa on sisäilmaongelmia sekä A-osassa että B-osassa.

Viitesuunnitelmassa lähtökohtana on vuonna 1949 valmistuneen vanhan kansakoulun luokkasiipiosan eli A-osan säilyttäminen ja liikuntasaliosan purkaminen. Liikuntasaliosan tilalle

rakennettaisiin uusi alakoulun laajennus (C-osa). Alakoulun 1980-luvun laajennusosan (B-osan) itäpuolelle rakennettaisiin uusi liikuntasalirakennus (D-osa).

Kuva 4-4. Alustava luonnos asemapiirustus (Arco architecture company 29.9.2023).

Kuva 4-5. Alustava luonnoshavainnekuva uudisosien sijoittumisesta säilyviin koulurakennuksiin nähden (Arco architecture company 29.9.2023).

Kuva 4-6. Alustava luonnoshavainnekuva Myllykadun suunnasta kuvattuna. Vasemmalla alakoulun uudisosa, keskellä 1940-luvulla valmistunut osa ja oikealla 1980-luvulla valmistunut osa. (Arco architecture company 29.9.2023)

Kuva 4-7. Alustava luonnoshavainnekuva pihan suunnasta. Vasemmalta oikealle uusi liikuntasalirakennus, 1980-luvun osa, 1940-luvun luokkasiipiosa ja uusi alakoulun laajennus. (Arco architecture company 29.9.2023)

5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1 Asemakaavan suunnittelun tarve ja käynnistäminen

Asemakaavatyö on käynnistetty kaupungin aloitteesta.

5.2 Asemakaavan tavoitteet

Kaavan tavoitteena on rakennusten suojelumääräysten ja rakennusalojen tarkistaminen siten, että mahdollistetaan hankkeen jatkosuunnittelu hankesuunnitelman mukaisesti (Harjavallan kaupunki ja Arco architecture company Oy 29.9.2023). Tavoitteena on myös Koulukadun jatkaminen koulun itäpuolella muodostaen uuden huoltotien koululle. Lisäksi tavoitteena on koulukeskuksen rakennustaiteellisten, historiallisten ja taajamakuvallisten arvojen huomioinen ja uudisrakentamisen ohjaaminen alueen arvot huomioiden.

5.2.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Asemakaavan sisältövaatimukset MRL 54 §

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan valtioneuvoston päätöksellä 1.4.2018. VAT:et on ryhmitelty asiasisällön perusteella seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto
-

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet otetaan huomioon alueen kaavoituksessa.

5.3 Osallistuminen ja yhteistyö

Asemakaavahankkeen osalliset on määritelty kaavaa varten laaditussa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (liite 1). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa selvitetään osallisten vaikutusmahdollisuuksia sekä asemakaavoituksen aikataulu. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä koko kaavatyön ajan ja sitä päivitetään tarvittaessa.

5.3.1 Osalliset

Osallisia ovat alueen maanomistajat sekä ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin laadittava kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osalliset viranomaiset ovat lueteltu osallistumis- ja

arviointisuunnitelmassa, joka on liitteenä. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

5.3.2 Tiedottamiskanavat

Asemakaavan laadinnan eri vaiheista ilmoitetaan Sydän Satakunta -lehdessä, kaupungin ilmoitustaululla sekä kaupungin internet-sivuilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidetään nähtävillä koko kaavaprosessin ajan kaupungin internet-sivuilla. Yhteyshenkilöt antavat myös tietoa suunnittelun etenemisestä.

5.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Työn aluksi on laadittu MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (selostuksen liitteenä). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kerrottu kaavan tavoitteista, aikataulusta, osallistumismahdollisuuksista ja vuorovaikutusmenettelyistä kaavoituksen aikana.

5.3.4 Viranomaisyhteistyö

Kaavasta on pidetty aloituspalaveri 25.1.2024. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestetään 5.3.2024.

5.4 Vireilletulo

Kaavoituksen vireilletulosta on kuulutettu (täydentyä). Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on hyväksytty Harjavallan kaupunkikehityksen lautakunnassa (täydentyä).

5.5 Luonnosvaihe

Kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta päättää kaupunkikehityksen lautakunta. Asemakaavaluonnos asetetaan nähtäville 30 päivän ajaksi kaupungin ilmoitustaululle yhdyskuntasuunnittelussa sekä internetissä kaupungin kotisivulle. Nähtävilläolosta ilmoitetaan Sydän-Satakunta -lehdessä ja kaupungin somekanavilla samalla kun kaavaluonnos kuulutetaan nähtäville.

Osalliset ja kaupungin asukkaat voivat ilmaista mielipiteensä asemakaavan valmisteluaineistosta nähtävilläolon aikana. Mielipide tulee esittää suullisesti tai kirjallisesti kaavan valmistelijoille. Kaavaluonnos lähetetään lausunnoille asemakaavan kannalta keskeisille viranomaisille ja yhteisöille, jotka on lueteltu OAS:n kohdassa 6. Osalliset.

Saatu palaute käsitellään ja otetaan huomioon asemakaavaehdotusta laadittaessa.

5.5.1 Luonnosvaiheen palautteet ja vastineet

Täydentyä myöhemmin.

5.6 Ehdotusvaihe

Kaupunkikehityksen lautakunta päättää kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta 30 päivän ajaksi (MRL 65 §, MRA 27 §). Asemakaavaehdotuksen nähtävilläoloa koskeva kuulutus julkaistaan Sydän-Satakunta -lehdessä. Kaavaehdotus asetetaan nähtäville kaupungin ilmoitustaululla yhdyskuntasuunnittelussa sekä internetissä kaupungin kotisivulla.

Osallisilla ja kunnan asukkailla on oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta (MRL 65 §, MRA 27 §). Muistutus on toimitettava kirjallisena ennen nähtävilläolon päättymistä kaavan valmistelijoille.

Kaavaehdotuksesta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta (MRA 20 § & 28 §). Lausunto pyydetään asemakaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä, jotka on lueteltu OAS:n kohdassa 6. *Osalliset.*

Saaduista palautteista laaditaan tiivistelmä ja perusteltu vastine. Saatu palaute otetaan huomioon kaavaehdotuksen valmistelussa hyväksymiskäsittelyä varten.

Viranomaistahojen kanssa pidetään tarvittaessa ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §, MRA 18 §) kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä ja sitä koskevat muistutukset ja lausunnot saatu.

5.6.1 Ehdotusvaiheen palautteet ja vastineet

Täydentyä myöhemmin.

5.7 Hyväksymisvaihe

Kaupunginhallitus esittää asemakaavamuutoksen hyväksymistä kaupunginvaltuustolle. Asemakaavamuutoksen hyväksyy Harjavallan kaupunginvaltuusto.

6. ASEMAKAAVAN KUVAUS

6.1 Kaavan rakenne ja mitoitus

Kaavaluonnoksessa osoitetaan korttelialue opetustoimintaa palveleville rakennuksille (YO-2). Tontille saa rakentaa kouluja ja muita oppilaitoksia, julkisten lähipalvelujen tiloja sekä huoltorakennuksia. Kaavassa annetun rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa ilmanvaihtokonehuoneita ja muita teknisiä tiloja. Huoltopihat ja pysäköintialueet tulee maisemoida sekä erottaa leikki- ja oleskelualueista aitarakenteella ja/tai kasvillisuudella. Korttelialueen pinta-ala on 56 800 m² ja tehokkuusluku 0,4, joka tarkoittaa rakennusoikeutta 22 720 kerrosalaneliömetriä. Kerrosluku on IV. Koulukadun katualue jatketaan koulun kiinteistölle asti.

Koulukeskuksen vuonna 1949 valmistuneen rakennuksen luokkasiipi sekä vuonna 1955 valmistunut rakennus osoitetaan suojeltaviksi rakennuksiksi (sr-1), jotka ovat rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita sekä kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeitä. Rakennuksia ei saa purkaa eikä tehdä sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka vaarantavat rakennusten rakennustaiteellisesti arvokkaan tai kaupunkikuvan kannalta merkittävän luonteen säilymisen. Rakennusten ulkopuolisista korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä lausunto alueelliselta museoviranomaiselta.

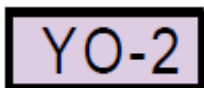
Taulukko 1. Kaavan mitoitustaulukko.

Kortteli/tontti	Aluevaraus	Tehokkuus (e)	Rakennusoikeus, k-m ²	Pinta-ala, m ²	Pinta-ala, ha
K12 T5	YO-2	0,4	22 720	56 800	5,6800
	katu			1 098	0,1098
Yhteensä			22 720	57 898	5,7898

Taulukko 2. Käytetyt rakennusoikeudet.

Kortteli/tontti	Rakennus	Käytetty rakennusoikeus, k-m ²
K12 T5	Alakoulu	4 947
K12 T5	Yläkoulu	3 854
K12 T5	Entinen lukio	2 043
K12 T5	Päiväkoti	1 122
K12 T5	Talousrakennukset	36
Yhteensä		12 002

Kaavamerkinnot ja -määräykset:

Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue. Tontille saa rakentaa kouluja ja muita oppilaitoksia, julkisten lähipalvelujen tiloja sekä huoltorakennuksia. Kaavassa annetun rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa ilmanvaihtokonehuoneita ja muita teknisiä tiloja. Huoltopihat ja pysäköintialueet tulee maisemoida sekä erottaa leikki- ja oleskelualueista aitarakenteella ja/tai kasvillisuudella.

Yleiset määräykset:

Alueen Myllykadun suuntaisia kaupunkikuvallisia arvoja tulee kehittää ja vaalia. Alueen rakentamisessa ja muutostöissä on kiinnitettävä erityistä huomiota rakennusten sopeuttamiseen osaksi Myllykadun kaupunkikuvaa.

Alueen rakennusten tulee muodostaa arkkitehtonisesti ja kaupunkikuvallisesti laadukas kokonaisuus. Uudisrakennusten harjakorkeus ei saa nousta suojeltujen rakennusten korkeimman osan räystäslinjan yläpuolelle.

Kiinteistöllä syntyvät puhtaat hulevedet tulee pyrkiä imeyttämään tontilla. Rakennusluvan yhteydessä tulee esittää hulevesien viivytys- ja käsittelyratkaisut tontilla. Hulevesien hallinnan kannalta korttelialueilla on suositeltavaa välttää tiiviillä pinnoitteella päällystettyjä kulkuväyliä ja piha-alueita sekä suosia sora- ja nurmipintoja ja harvasaumaisia kiveyksiä.

Autopaikkoja tulee varata korttelialueella vähintään 1 ap / 100 k-m².

Polkupyöräpaikkoja tulee varata korttelialueella vähintään 1 ppp / 50 k-m².

7. KAAVAN VAIKUTUKSET

7.1 Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnissa arvioidaan ennakkoon kaavan toteuttamisen merkittävät vaikutukset. Vaikutusten arvioinnissa kaavan vaikutuksia verrataan nykytilaan. Kaavan vaikutusten arvioinnista on säädetty maankäyttö- ja rakennuslaissa sekä -asetuksessa MRL 9 § ja MRA 1 §.

Vaikutusarvioinnin toteuttaminen pohjautuu maankäyttö- ja rakennuslakiin. "Kaavan tulee perustua merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia." (MRL 9 §)

Kaavan vaikutusten arviointi on tehty kaavoittajan toimesta perustuen tehtyihin selvityksiin.

7.2 Vaikutukset suhteessa ylemmän asteen kaavoihin

Kaavaratkaisu tukee Satakunnan maakuntakaavayhdistelmän merkintöjä ja ohjaustavoitteita. Asemakaavaratkaisu huomioi suunnittelualueen sijainnin keskustatoimintojen alueella ja kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeellä. Maakuntakaavassa koulukeskus on osoitettu maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Kaavaratkaisussa rakennusten vanhimmat osat on osoitettu suojeltaviksi.

Kaavaratkaisu tukee voimassa olevan yleiskaavan merkintöjä. Yleiskaavassa koulukeskusta ei ole osoitettu suojeltavaksi. Yleiskaavassa osoitettu seutukaavan kulttuurimaisema-alueen raja-alue on sittemmin tarkentunut, eikä enää ulotu suunnittelualueelle.

7.3 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Kaavaratkaisu täydentää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta maltillisesti eikä sen toteuttamisesta aiheudu suuria aluerakenteeseen kohdistuvia muutoksia. Kaavaratkaisu mahdollistaa koulukeskuksen kehittämisen, joka tukee Harjavallan elinvoimaisuutta.

7.4 Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinympäristöön ja viihtyvyyteen

Asemakaavan kielteiset vaikutukset muodostuvat purkamisen ja rakentamisen aikaisesta melusta ja liikennemäärän lisääntymisestä.

Alakoulun nykyiset tilat eivät vastaa nykyisiin opetustilojen vaatimuksiin. Nykyiset tilat eivät ole muunneltavissa tarpeen mukaan eikä tiloissa ei ole mahdollista eriyttää opetusta. Tiloista puuttuu erityisopetuksen järjestämiselle oleellisia hygieniä- sekä muita hoidollisia ja eriyttävän opetuksen tiloja. Esteettömyysvaatimusten toteuttaminen nykyisissä tiloissa ei ole mahdollista. Alakoulun nykyisissä rakennuksissa on todettu sisäilmaongelmia. Sisäilmaoireilun vuoksi opetusta on jouduttu sijoittamaan korvaaviin tiloihin kaupungin muihin rakennuksiin.

Asemakaavan mahdollistama koulun uudistaminen parantaa oppilaiden ja henkilökunnan opiskelu- ja työympäristöä, joka vahvistaa henkilöstön työtyytyväisyyttä ja oppilaiden oppimistuloksia. Koulun uudistaminen päivittää alakoulun tilat nykyaikaisten oppimisympäristöjen pedagogisten ja toiminnallisten vaatimusten mukaisiksi. Koulurakentamisella on merkittävä paikallinen vaikutus lasten kehittymiseen ja oppimiseen sekä juurtumiseen asuinpaikkansa kulttuuriympäristöön. Alakoulun uudistaminen vaikuttaa suoraan huomattavaan ihmismäärään, sillä hankesuunnitelman mukaisesti alakoulun henkilömäärä tulisi olemaan yhteensä 389 henkilöä, joista 77 on henkilökuntaa ja 312 oppilasta. Välillisesti vaikutus on vielä huomattavasti suurempi.

Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden liikuntasalirakennuksen rakentamisen koulukeskuksen tontille. Uusi liikuntasalitala mahdollistaa koulutoimen lisäksi monille muille toimijoille järjestää harrastus- ja kilpailutoimintaa eri urheilulajeissa sekä tapahtumakäytössä.

7.5 Vaikutukset liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen

Asemakaavaratkaisu ei vaikuta merkittävästi alueen liikenneverkkoon tai liikennemäärään. Asemakaavan mahdollistama lisärakentaminen ei oleellisesti lisää liikennettä alueella. Koulukatua jatketaan koulukeskuksen tontille asti suunnittelualueen länsiosassa, joka muodostaa uuden huoltotien koulun pihan puolelle. Suunnittelualueen pohjois- ja länsiosaan on varattu alueet yleiselle jalankululle ja pyöräilylle.

Liikenneturvallisuuteen voi syntyä lyhytkestoisia, negatiivisia vaikutuksia alueen rakentamisvaiheessa.

7.6 Vaikutukset pohja-, pinta- ja hulevesiin

Suunnittelualueutta lähin pohjavesialue sijaitsee noin 160 m päässä lännessä. Kokemäenjoki sijaitsee kaava-alueen itäpuolella, lähimmillään noin 40 m päässä. Kaavaratkaisu ei merkittävästi muuta alueen nykytilannetta, joten voidaan todeta, ettei kaavaratkaisulla ole merkittäviä vaikutuksia pinta- tai pohjavesiin.

Alueen lisärakentaminen vaikuttaa jonkin verran hulevesien muodostumiseen. Lähtökohtana on hulevesien käsittely jo niiden syntypaikalla, mikä on huomioitu kaavan yleismääräyksessä *”Kiinteistöllä syntyvät puhtaat hulevedet tulee pyrkiä imeyttämään tontilla. Rakennusluvan yhteydessä tulee esittää hulevesien viivytys- ja käsittelyratkaisut tontilla. Hulevesien hallinnan kannalta korttelialueilla on suositeltavaa välttää tiiviillä pinnoitteella päällystettyjä kulkuväyliä ja piha-alueita sekä suosia sora- ja nurmipintoja ja harvasaumaisia kiveyksiä.”*

7.7 Vaikutukset luonnonympäristöön

Suunnittelualue on rakennettua ympäristöä, jossa ei ole luontoalueita. Kaavaratkaisulla ei ole vaikutuksia luonnonympäristöön.

7.8 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön, maisemaan ja kulttuuriperintöön

Koulukeskuksen vanhimmat rakennukset, 1949 ja 1955 valmistuneet kansakoulut, on kaavaluonnoksessa osoitettu suojeltaviksi rakennuksiksi, joita koskee kaavamääräys *”Suojeltu rakennus, joka on rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas sekä kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeä. Rakennusta ei saa purkaa eikä tehdä sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka vaarantavat rakennuksen rakennustaiteellisesti arvokkaan tai kaupunkikuvan kannalta merkittävän luonteen säilymisen. Rakennuksen ulkopuolisista korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä lausunto alueelliselta museoviranomaiselta.”*

Modernia rakennusperintöä edustavien koulurakennusten suojeluarvot perustuvat rakennusten 1940-luvun lopun ja 1950-luvun kouluarkkitehtuurin tyylipiirteisiin, jonka ominaispiirteitä ovat tilojen jäsentely eri siipiin, rapatut julkisivut, tiilikatteiset harjakatot, säännölliset ikkunarivistöt ja liuskekivikoristeet.

Vuonna 1949 valmistunut kansakoulu koostuu kahdesta samansuuntaisesta rakennusosasta, nelikerroksisesta luokkasiivestä sekä kaksikerroksisesta voimistelusalisiivestä. Tilojen jaottelu luokkasiipeen ja voimistelusalisiipeen on tyyppillistä aikakautensa kouluarkkitehtuurille. Kaksikerroksinen voimistelusalisiipi on alisteinen luokkasiivelle. Voimistelusalisiiven pohjois- ja länsijulkisivut Myllykadulle päin ovat aukottomat. Siiven ikkunat sijoittuvat sisäpihan puolelle.

Kaavaratkaisussa suojeltavaksi on osoitettu rakennuksen luokkasiipi. Voimistelusalisiivelle ei ole kaavaluonnoksessa osoitettu suojelumerkintää. Kaupunkikuvalliselta kannalta voimistelusalisiipi ei ole Myllykadulle ja pohjoiseen suuntautuvien ikkunattomien ja pelkistettyjen julkisivujen kannalta yhtä merkittäviä kuin luokkasiipi. Voimistelusalisiipi ei ole enää käytössä rakennuksen sisäilmaongelmien vuoksi ja rakennusosan korjaaminen on todettu kannattamattomaksi. Liikuntatila on liian pieni eikä täytä koululiikunnan tarpeita turvallisuuden ja käytettävyyden osalta. Näin ollen on syntynyt tarve uusille, nykyiset vaatimukset täyttävälle liikuntatiloille, joita sekä ala-että yläkoulu voisivat käyttää.

Koulukeskuksen tulevaisuuden ja käytön kannalta voimistelusalisiiven purkaminen ja uuden alakoulun laajennusrakennuksen sijoittaminen voimistelusalisiiven paikalle on koulukeskuksen kokonaisuuden ja toimivuuden kannalta parhaaksi katsottu vaihtoehto. Vaihtoehto myös säästää piha-aluetta oppilaiden käyttöön. Yllä esitetyistä syistä voimistelusalisiipeä ei ole kaavaluonnoksessa osoitettu suojeltavaksi. Alueen täydennysrakentamista ja muutostöitä ohjataan kaavassa annetuilla yleismääräyksillä.

Kuva 7-1. 1949 valmistuneen kansakoulun voimistelusalisiiven pohjoispääty sekä julkisivu länteen Myllykadun suuntaan (Ramboll 2023).

Kuva 7-2. 1949 valmistuneen kansakoulun voimistelusalisiiven pohjoispääty sekä pihan puoleinen julkisivu itään ja pihan puoleinen katos (Ramboll 2023).

Vuonna 1955 valmistunut entinen kansakoulu edustaa tyypillistä jälleenrakennuskauden kouluarkkitehtuuria, jolla rakennusinventoinnissa todetaan olevan rakennustaiteellista arvoa. Ulkoasultaan rakennus on säilynyt hyvin.

Alakoulun vuonna 1986–87 valmistuneella laajennusosalla ei rakennusinventoinnissa ole todettu olevan rakennustaiteellista arvoa. Voimassa olevassa asemakaavassa laajennusosan länsijulkisivu Myllykadun suuntaan on osoitettu kaupunkikuvan kannalta merkittäväksi rakennuksen julkisivuksi. 1980-luvun rakennusosaa ei ole kaavaluonnoksessa osoitettu suojeltavaksi. Rakennuksen kaupunkikuvallisten arvojen vaaliminen on kaavaluonnoksessa huomioitu yleismääräyksissä.

Entinen lukio on rakennusinventoinnissa todettu paikallisesti merkittäväksi kohteeksi, jolla on rakennushistoriallista ja maisemallista arvoa. Myös entisen lukion osalta rakennuksen kaupunkikuvallisten arvojen vaaliminen huomioidaan yleismääräyksissä.

Koulukeskuksella on kokonaisuudessaan historiallista arvoa. Suunnittelualue on säilynyt opetuskäytössä ja kertoo kouluarkkitehtuurin historiasta. Koulukeskuksen täydennysrakentaminen ja muutostyöt ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus). Kaavaratkaisussa alue säilyy opetuskäytössä.

Kaupunkikuvallisesti koulukeskus muodostaa yhtenäisen rakennuskokonaisuuden. Rakennusten julkisivut ovat kaupunkikuvan kannalta tärkeitä etenkin Myllykadun suuntaan. Rakennusala noudattaa rakennusten Myllykadun puoleista julkisivulinjaa. Alueen täydennysrakentamisen ja muutostöiden sovittamisesta kaupunkikuvaan on kaavaluonnoksessa annettu yleismääräyksiä:

”Alueen Myllykadun suuntaisia kaupunkikuvallisia arvoja tulee kehittää ja vaalia. Alueen rakentamisessa ja muutostöissä on kiinnitettävä erityistä huomiota rakennusten sopeuttamiseen osaksi Myllykadun kaupunkikuvaa.

Alueen rakennusten tulee muodostaa arkkitehtonisesti ja kaupunkikuvallisesti laadukas kokonaisuus. Uudisrakennusten harjakorkeus ei saa nousta suojeltujen rakennusten korkeimman osan räystäslinjan yläpuolelle.”

7.9 Vaikutukset talouteen ja elinkeinoelämään

Kaavaratkaisun mahdollistama alakoulun uudistaminen tukee Harjavallan kaupungin elinvoimaisuutta ja lisää kaupungin houkuttelevuutta asuinpaikkana. Kaava vaikuttaa välillisesti positiivisesti paikalliseen yritystoimintaan ja elinkeinoelämään. Uudet, terveelliset koulutilat toimivat vetovoimatekijänä yritysten sijoittumiselle Harjavaltaan.

Hankesuunnitelman yhteydessä on laadittu alakoulun uudistamisen kustannusarvio.

7.10 Vaikutukset tekniseen huoltoon

Kaavaratkaisulla ei ole vaikutuksia tekniseen huoltoon liittyvään infrastruktuuriin.

8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

8.1 Toteutusta ohjaavat suunnitelmat

Rakentamista ohjataan kaavamääräyksillä ja rakennusjärjestyksellä.

Alakoulun toteutuksesta on laadittu hankesuunnitelma, jonka osana on alustava viitesuunnitelma alakoulun uudistamisen toteutuksesta. Tarkempi rakennussuunnittelu aloitetaan kaavaprosessin aikana.

8.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Asemakaavaa voidaan toteuttaa sen tultua lainvoimaiseksi.

8.3 Toteutuksen seuranta

Kaupunki valvoo kaavamääräysten ja rakennuslupien kautta korjaus- ja muutostöiden sekä uudisrakennusten soveltumista alueelle.

Lahdessa ja Harjavallassa 15. päivänä helmikuuta 2024

Kaupungin kaavoittaja:

Jari Prehti

Kaupungingeodeetti

Kaavoituskonsultti:

Ramboll Finland Oy

Heta Tuunanen

Projektipäällikkö

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta 079 Harjavalta Täyttämispvm 08.02.2024
Kaavan nimi Koulukeskuksen asemakaavan muutos
Hyväksymispvm Ehdotuspvm
Hyväksyjä Vireilletulosta ilm. pvm
Hyväksymispykälä Kunnan kaavatunnus
Generoitu kaavatunnus
Kaava-alueen pinta-ala [ha] 5,7898 Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha] Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha] 5,7898

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]
Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	5,7898	100,0	22720	0,39	0,0000	5680
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	5,6800	98,1	22720	0,40	0,0000	5680
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä					-0,1098	
R yhteensä						
L yhteensä	0,1098	1,9			0,1098	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	2			

Alamerkinnt

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	5,7898	100,0	22720	0,39	0,0000	5680
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	5,6800	98,1	22720	0,40	0,0000	5680
YO	5,6800	100,0	22720	0,40	0,0000	5680
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä					-0,1098	
VU					-0,1098	
R yhteensä						
L yhteensä	0,1098	1,9			0,1098	
Kadut	0,1098	100,0			0,1098	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	2			
Asemakaava	2			
Ei-aseamakaava				